

PROFESORIAUS
PETRO VISOCKO
GYVENIMO IR VEIKLOS BRUOŽAI

Profesorius Petras – Vytautas Visockas gimė 1923 m. lapkričio mėn. 22 d. Alytaus rajone Praniūnų kaime dzūkų – tėvo Petro Visocko (1898–1982) ir motinos Marytės Visockienės (merg. Miglinaitė; (1894–1979) šeimoje. Sulaukęs 7 metų amžiaus, pradėjo mokintis Simno reformuotoje šešių skyrių pradžios mokykloje. Ją baigęs, 1937 metais įstojo į Alytaus valstybinę gimnaziją ir ją baigė 1943 m. įgydamas pradinės mokyklos mokytojo vardą ir teisę stoti studentu į aukštąsias mokyklas. Tačiau karo metais Lietuvos aukštosios mokyklos vokiečių buvo uždarytos. Teko dirbti Alytaus apskrities Sveikatos skyriuje sekretoriaus pareigose, o 1944–1945 m. Butrimonių vidurinėje mokykloje mokytoju. Pasibaigus karui, 1945 m. įstojo į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto pirmą kursą. Kad lengviau būtų pragyventi, studijų metais dirbo Respublikinėje Vilniaus dantų technikų mokykloje dėstytoju. Mokslas sekėsi gerai. Aktyviai dalyvavo sugriauto karo metais Vilniaus miesto atstatymo darbuose. Grupės bendrakursių buvo renkamas gruporgu, seniūnu. Jam, kaip būsimam gydytojui, didelės įtakos turėjo tuo metu fakultete paskaitas skaitę ir mokę kruopštaus ir atsakingo gydytojo darbo profesoriai – P. Šivickas, Mykolas Marcinkevičius, S. Pavilionis, P. Norkūnas, L. Laucevičius, J. Misiūra, H. Polukordas, P. Čibiras ir daugelis kitų puikių gydytojų – dėstytojų. Studijų metu buvo ir sunkių dienų. Teko pergyventi žmonių areštą, trėmimą į tolimą Sibirą, būti sekamu, įtariamam bei tardomam.

Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą baigė su pagyrimu 1950 metais. Fakultetą baigusią komisiją buvo paskirtas dirbti į Vilniaus universiteto Nervų ir psichinių ligų katedrą asistentu. Vilniaus universitete, eidamas įvairias pareigas, dirbo iki 1995 metų.

Katedroje darbas nebuvo lengvas. Teko dirbti Vilniaus Psichoneurologinėje ligoninėje Nervų ligų skyriuje gydytojo ordinatoriaus dar-

ba, o kartu mokinti ir Medicinos fakulteto IV kurso studentus neurologijos. Teko daug dirbti, aukoti nedarbo dienas, atostogas, o padėti nebuvo kam.

Dirbant Nervų ligų skyriuje, sudomino ligoniai sergantys išsėtine skleroze. Šia sunkia ir labai ligonį luošinančia liga sirgo jauni, pačiame gyvenimo brandume ligoniai. Norėjosi šiems ligoniams kuo nors padėti. Dėl to P. Visockas nuo pat pirmų savo darbo metų ligoninėje ir pradėjo studijuoti šią ligą. Ligoninėje organizavo aukštajai nervinei veiklai tirti laboratoriją, radiologinį kabinetą.

1957 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją *Kortikinių procesų ir skrandžio motorinės bei sekrecinės funkcijos sutrikimas sergant išsėtine skleroze, encefalomielitu ar juosmens-kryžmens radikulitu*. Praslinkus dešimčiai metų, 1967 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją *Išsėtinė skleroze Lietuvos TSR (išplitimas, klinika, kai kurie apykaitinių-endokrininių funkcijų sutrikimai)*.

P. Visockas pirmą kartą Lietuvoje 1963 m. išstudijavo išsėtinės sklerozės išplitimą. Praslinkus penkiolikai metų (1978 m.), atliko tuos pačius tyrimus norėdamas nustatyti šios ligos dinamiką. Nagrinėjo endokrininių liaukų funkcinis pakitimus įvairiose išsėtinės sklerozės stadijose bei atliko jų histologinius tyrinėjimus. Atlikdamas nespecifinius, patologinio proceso aktyvumą charakterizuojančius tyrimus ir juos gretindamas su endokrininių liaukų funkcinė būkle, siūlė naujus gydymo metodus. Nemažai darbų atliko ir studijuodamas kraujo apytakos sutrikimus galvos ir nugaros smegenyse, nagrinėdamas epilepsijos bei kitų nervų ligų aktualius klausimus.

Į mokslinį darbą įtraukė ir Lietuvos neurologus, klinikinius ordinatorius. Vadovavo kandidatiniams ir daktarinėms disertacijoms. Organizavo Respublikines konferencijas, simpoziumus. Aktyviai dalyvavo tarptautiniuose kongresuose.

Jam vadovaujant, pirmą kartą Lietuvoje pradėti leisti Lietuvos neurologų ir psichiatrų moksliniai darbai. Buvo daugelio Lietuvoje organizuotų konferencijų, simpoziumų, išleistų mokslinių darbų atsakingu redaktoriumi. Žurnalo *Sveikatos apsauga* redakcijos nariu. Nuo

1997 metų iki šiol yra žurnalo *Medicinos teorija ir praktika* redaktorių kolegijos narys.

Profesorius P. Visockas buvo aktyvus Vilniaus miesto neurologų ir psichiatrų mokslinės draugijos narys. Eilę metų buvo šios draugijos pirmininkas. Rūpinosi neurologinės pagalbos vystymu. Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose organizavo Nervų ligų skyrių, neurologinį Reabilitacijos skyrių Druskininkų „Eglės“ sanatorijoje. Daug rūpesčių turėjo organizuodamas Nervų ligų skyrių Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje. Pripažįstant jo nuopelnus vystant neurologijos mokslą ir praktiką, 1997 m. P. Visockui suteiktas Lietuvos neurologų asociacijos Garbės nario vardas.

Negalima nepaminėti P. Visocko nuveikto darbo Vilniaus universiteto Gydytojų tobulinimosi fakultete, kuriam jis vadovavo nuo 1970 iki 1988 metų. Jo pastangų dėka buvo organizuotos katedros, Fakulteto taryba, Specializuota disertacijoms ginti mokslinė taryba, fakulteto profsąjungos biuras. Iš įvairių Lietuvos kampelių gydytojai atvykdavo į Vilnių kelti kvalifikacijos, juos reikėjo apgyvendinti. Prof. P. Visocko rūpesčio dėka buvo pastatytas bendrabutis, kuriame gydytojai turėjo normalias mokymosi ir gyvenimo sąlygas. Gydytojų kursantų skaičius pradėjo sparčiai augti. Kvalifikaciją kėlė įvairių specialybių Lietuvos gydytojai. Juos mokė aukštos kvalifikacijos dėstytojai: profesoriai A. Petrauskas, J. Rugienius, K. Ambrozaitis, A. Bartusevičienė, B. Ignatavičiūtė, J. Andriuškevičienė, A. Dembinskas, P. Šimulis, J. Lelis, A. Sviklius, Z. Kučinskienė, V. Lapinskas, A. Pronckus, A. Venckauskas, G. Balevičienė, P. Čibiras, V. Kaltenis, docentai A. Vidugiris, A. Sutkienė, I. Avižonienė, M. Sakalinskas, B. Purvaneckienė, P. Narbutas, A. Valinskas, P. Skruibis, J. Ūsaitis ir kiti. Fakultetas tapo vienu iš pirmaujančių buvusioje Tarybų Sąjungoje. Fakulteto katedrų darbuotojų darbas buvo aukštai įvertintas Lietuvoje dirbančių gydytojų ir fakultetą tikrinusių komisijų. Tačiau buvo ne vien pakilimo, bet ir skaudžių periodų, susijusių su objektyviomis ir subjektyviomis priežastimis. Sveikatos apsaugos ministerija pradėjo daryti žygių, kad vietoje Gydytojų tobulinimosi fakulteto

būtų organizuotas Gydytojų tobulinimosi institutas. P. Visockas su savo bendražygiais padėjo daug pastangų įtikinėdami tuometinę vyriausybę atsisakyti steigti institutą. Jis suprato, kad organizavus tokį institutą, jis pereitų Sąjunginės sveikatos apsaugos ministerijos žinion su visomis iš to sekančiomis pasekmėmis, t.y. dėstytojų pareigoms reikėtų skelbti visasąjunginius konkursus, priimti kvalifikacijos kėlimui gydytojus iš visos Tarybų sąjungos, o tuo pačiu pradėti skaityti paskaitas, vesti seminarus bei praktikos darbus tik rusų kalba. Profesorius P. Visockas buvo apkaltintas nacionalizmu, nenoru kalbėti ir dėstyti rusų kalba. Tačiau po ilgų diskusijų buvo organizuotas pasitarimas tuometiniame Valstybinės plano komisijos pirmininko A. Drobnio kabinete. Ten vis dėlto buvo atsisakyta steigti Gydytojų tobulinimosi institutą, buvo paliktas Gydytojų tobulinimosi fakultetas kaip gerai tenkinantis Lietuvoje dirbančių gydytojų poreikius. Dar viena didelė pergalė profesoriaus P. Visocko kelyje! Atstatytas fakulteto status quo, niekas netrukdė jam ir toliau plėstis. 1982 metais Gydytojų tobulinimosi fakultetas šventė savo įkūrimo 20-metį, o 1987 metais 25 metų įkūrimo jubiliejų.

Savo kvalifikaciją P. Visockas kėlė Rusijoje, MMA Galvos smegenų institute, Neurologijos institute, Endokrinologijos institute, Maskvos Gydytojų tobulinimosi institute, Maskvos II Medicinos institute, Sankt-Peterburgo Pediatrijos institute, Prahos Nervų ligų klinikoje, Erfurto medicinos akademijoje.

1981 metais rugsėjo mėn. Tarptautinėje išsėtinės sklerozės konferencijoje, kuri vyko Japonijoje Kyoto mieste buvo išrinktas Išsėtinės sklerozės tarptautinės federacijos tarybos nariu. Šiose pareigose buvo perrinktas 1987 metais Londone. 1989 metais spalio mėnesį Nju Delyje Išsėtinės sklerozės draugijų federacijos buvo išrinktas Tarptautinio medicinos konsultantų komiteto nariu, 1994 metais gruodžio mėn. Tarptautinės medicinos asociacijos nariu, 1981 metais TSRS Medicinos mokslų akademijos *Pagrindinės nervų ligos* komisijos nariu. Nuo 1999 metų iki šiol yra Amerikos Biografijos instituto patarėjų tiriamosios tarybos narys.

Visos karjeros metu profesorius P. Visockas turėjo daug visuomeninių pareigų. Nuo 1963 metų buvo Visasąjunginės neurologų ir psichiatrų mokslinės draugijos valdybos narys, Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos vyriausias neurologas, Gydytojų tobulinimosi fakulteto specializuotos mokslinės tarybos pirmininkas, Rygos medicinos instituto specializuotos mokslinės tarybos narys, Lietuvos Respublikinės neurologų ir psichiatrų mokslinės draugijos pirmininko pavaduotojas, Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos probleminės komisijos *Pagrindinės nervų ligos* pirmininkas, respublikinių mokslinių draugijų tarybos prezidiumo pirmininko pirmasis pavaduotojas, Gydytojų tobulinimosi fakulteto tarybos pirmininkas, Gydytojų tobulinimosi fakulteto konkursinės komisijos pirmininkas, Sveikatos apsaugos ministerijos atestacinės komisijos pirmininkas, Respublikinės Kurortų valdymo tarybos narys, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto konkursinės komisijos narys, Gydytojų tobulinimosi fakulteto ekspertų komisijos pirmininkas, Medicinos fakulteto profsąjungos biuro pirmininkas ir daug kitų pareigų.

Už gerą darbą P. Visockui suteiktas Lietuvos nusipelnusio gydytojo garbės vardas (1983 m.). Jis padovanotas „Garbės ženklo“ ordinu (1979 m.), Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo garbės raštais (1967 ir 1973 metais). Socialinio aprūpinimo ministerijos (1960 m.), Švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profsąjungos (1965 m.), Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos (1981 ir 1982 metais), Vilniaus universiteto (1976 ir 1988 metais) garbės raštais. Sveikatos apsaugos ministerijos padėkos raštu (1993 m.), Sidabro medaliu už pasiekimus darbe XX amžiuje (1999 metais) kurį įteikia Tarptautinis Biografijos centras (Anglija). Amerikos Biografijos institutas išrinko 2000-ųjų Metų Žmogumi.

Tačiau profesoriaus P. Visocko gyvenimo ir veiklos apibūdinimas būtų nepilnas, jei minėtume vien jo nuopelnus neurologijai, sveikatos apsaugos organizacijai, žmonių sveikatai. Visus, kuriems teko bendrauti su prof. P. Visocku, žavi jo darbštumas, tvarkingumas, drausmingumas, profesinė kompetencija, paprastumas, meilė savo gimtajam

kraštui. Būtina paminėti, kad P.Visockas buvo geras dėstytojas, gydytojas. Paskaitas studentams skaitydavo naudodamas daug vaizdo priemonių, klausytojams pateikdavo daug pavyzdžių. Ligoniai ypač gerbė ir mylėjo profesorių, o jis iki šiol saugo ligonių padėkas, laiškus, sveikinimus kaip ypatingą padėkos ženklą.

Profesorius žavėjosi ir daug kam kartojo A. Baltakio žodžius „AŠ DARBUI LENKIUOSI SUNKIAM, BET PRASMINGAM“.

Habilituotas medicinos mokslų daktaras
profesorius *A. Petrauskas*